

Előfizetési árak:
 Egész évre 10.— frt
 Félévre 5.—
 Negyedévre 2.50
 Egy hónapra 1.—
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:
 Főpiaz, a város-
 házzal szemben.
 Hirdetések:
 Egy hasábozott
 soronként 6 krajnár
 számítatnak.

Nemzeti társadalom.

— október 9.

Mind sürűbben hangoztatják, hogy a modern eszmék, melyek a művelt nyugat társadalmát irányítják, már a mi fejlődő társadalmunkat is áthatották, mely ily módon a nyugati társadalmak színvonalára emelkedett.

Az összeolvadási folyamat csakugyan megkezdődött, de a különféle elemek, a különféle vallási, faji, nyelvi és osztály-nézetek még nem forrottak össze egy szétörhetetlen egészszé, az elemekből még nem alakult meg az új vegyület: a magyar nemzeti társadalom.

Ha figyelmesen elemezzük a külföldi társadalmakat, azt találjuk, hogy két fő, egymással némileg ellentétes jelszó viszi azokban a vezérszerepet. Ez a demokratizmus és nemzetiségi eszme. E kettő tagadhatatlanul némileg ellentétes, de egymást azért nem zárja ki. A demokrácia minden embert egyenlőnek ismer; faj, vallás, nyelv és vagyon mellékes, fő az ember, legfőkébb a tehetségek szempontjából ismer tényleges különbségeket, de még e téren is tiltá-

kozik esetleges osztályok alakulása ellen. A demokratizmus jelszava bejárja az egész világot, igazi kozmopolita eszme. Addig ér el, ameddig csak emberek laknak.

A nemzeti eszme, századunk szülötte, pedig korlátokat rak az ember és ember közé faj és nyelv szempontjából. Csak addig terjed, ahol egy nyelvű emberek laknak. Különbséget tesz francia és angol, magyar és német közt, de e különbségek megszüntetésére törekszik minden áron az ország határain belül s a népesség egy-nyelvűvé tétele minden eszközzel folyik.

Csak egy pillantást vessünk még a két vezéreszmére, vajjon célszerűek voltak-e ezek a társadalom boldogulását előmozdítani? A demokratizmus szétpattantotta a középkor bilincseit, melyek az ujkori társadalmi műveltségnek már szűkek voltak. A folyton művelődő és öntudatra jutott alsó osztályok felszabadításával megsokszorozta a munkás kezek számát s az emberi jóléthez szükséges dolgokat megsokasította. Sőt — elvben — határtalan nagygyá tette az emberi összeműködés lehetőségét, amennyiben azt minden emberre kiterjesztette. De a demok-

ratizmus diadalra jutása és elterjedése idejében még nem volt az emberi műveltség oly magas foku, hogy az emberi összeműködés ezen óriási kereteket tényleg kitölthette volna. Határok kellettek s ezeket állította fel a nemzeti eszme, az összeműködést egy faj, nyelvű emberek csoportjára szorítva. Így egészíti ki egymást e két ellentétes eszme. Ez bizonyítja éppen szükséges és hasznos voltukat: a demokratizmus új erő forrásokat teremtett, a naczionálizmus kereteket alkotott, melyekben azok tényleg működni tudnak.

És vajjon e két eszme, mely tagadhatatlanul vezette és sok tekintetben és sok ideig egyedül vezette a boldogulás felé az európai társadalmat: mennyire hatotta át az új Magyarország zsenge társadalmát. „Milyen demokraták vagyunk mi?” — tette Jókai egyik legki-tünőbb tárczája címévé, melyben maró gunynyal ostromozza a magyarság azon sarkalatos hibáját, hogy mindenütt a különbségeket keresi. Nálunk igazán nemesak a műveltség szerint szakadozik meg a társadalom, de rang, születés, vagyon szerint. Keressük a különbségeket a tudomány, irodalom és művészet terén, keressük jófor-

TÁRGA.

Trilby.

A magas északon. Upsala város határában, nem messze Celsius szülőházától közvetlen egymás mellett három halom emelkedik.

E halmok három szempontból nevezeteseek. A földműves álmélkodva tekint a buja termőrétegéből fakadó üde növényzetre, az archaeolog tudakos makacs-sággal piszkálja ki alóla a milliónyi kagylóhéjat, azoknak a kovaszilánkoknak kedvéért, melyeket hébe-hóba a kagylók között talál, az ólalkodó poeta pedig szent magabizálással kerülgeti e halmokat, melyek alatt fekszik eltemetve a világot-uraló *Odin*, a mindentudó *Thor* s a bübajos *Freja*, az északi mythosok köddé-foszlott istenségei. Legalább ezt tartja róluk a monda.

Ezelőtt hétszáznegyvenhatezer háromszázötvenkilenc évvel, azaz a Kr. sz. előtti 748256. év nyarának utolsó napjain, mikor a Nibelangok fenntnevezett istenei annál kevésbé fekhettek e halmok alatt, mivelhogyan még akkor meg sem születtek volt, — e halmok helyén igen kényelmes emberi hajlék emelkedett, állván az négy darab, egymásnak támasztott hatalmas sziklalapból, a minek homlokára, az akkor igen divatos rún futhark óriási betűivel, messzire olvasható módon volt kipingálva:

A „Sarkvidéki Közlöny”
 szerkesztősége.

Egy élte delén lévő férfiú nyilvánvalóan a szerkesztő maga, e pillanatban távol minden politikai és társadalmi mozgalmak fejtegetésétől, tisztán magán-ügyeivel foglalkozott, a mennyiben téli viganóját készítette el magának, ezen eljárás alatt a Kr. e. MMMMMCCCCLXXXI. század fogalmai szerint értvén, hogy egy szépen kifejezett fókának bőrét nyuzta le. Működése közben valami nesz ütötte meg füleit, mert hirtelen felugorva, obsidián-hegyü dardáját kézre kapta és védelmi állásba helyezkedett. Óvatossága azonban felesleges volt, mert a vélt acerotherium agyarak helyett egy férfi izmos alakja bukkant elő a szerkesztőséghez tartozó park nádasai közül.

— Ah, te vagy Simson! Amint látom alaposan megizzadtál.

— Bizony megnyomták vállamat a Rövid hírek. Nincs valami inni valód?

— Az én kedves főmunkatársamnak mindig készen állok egy korty rökönnyödtöt elefántfülszissal. Nos mit hoztál?

Simson leemelte vállairól a cethal száritott beleivel odarögzített köteget, mely számtalan, simított és telerovátkolt faágakból állott.

— Ime, itt van a kézirat.*) Olvasd magad. Nem jöttem üres kézzel.

*) Akkortájt a kéziratot fapálcákra írták s ebben az a jó volt, hogy a rossz cikkek nem kellett a papirkosárba hajtani hanem egyszerűen a szerző hátához verték. E paradicsomi rendszert jó volna ismét divatba hozni. Szerk.

A szerkesztő felmarékolta egy esomót s olvasni kezdte. Minél tovább olvasott, arczára annyival láthatóbban kiült a megelégedés.

— Pompás! Bravó! Ezzel leverjük az „Északi Híradó“-t, de megelőzzük a „Hegyen-völgyön“ híreit is. Honnan szerzed?

— Neked megmondhatom, nem szükséges kikürtölnöd: az álmoskönyvből irtam ki.

— De testvér! Simson! Az álmoskönyvből? S azt véled, lapom tekintélye megengedi, azt, hogy oly híreket adjak a mi nem igaz.

— Jaj Öreg, tudod, hogy én a haladó párthoz tartozom. A te maradiságod mindig utjában állt a lap fejlődésének.

Ez a haladóság és maradáság annyiban különbözött egymástól, hogy Simson elől fedte be magát a mentéjével, míg a szerkesztő hátára kötötte azt, — elől nem lévén egyéb ékessége, mint a nyakából lelógó óriási rozsmár-agyar, a mi azonban nem mint a mai érdemrend, világi hiuság okából akasztaték oda, hanem igen célszerű eszközzül szolgál a velős esontok kizsákmányolásánál.

— Már meg fogsz becsájtani — felelt izgatottan a szerkesztő, de ha állításaink be nem bizonyulnak, akkor tekintélyünk oda van.

— Elhamarkodottan ítélsz, Tudod, hogy a mit mi kikürtölünk, annak be kell következni s mindenestre lényeges előny az, hogy a Pentateuch szerzője

mán a társas együttlét minden vonatkozásában.

Nálunk a legtisztességesebb, legműveltebb kereskedő „csak kereskedő”; a legkifogástalanabb iparos „csak iparos.” Az államhivatalnok lenézi a megyei, a városi és magántisztviselőket.

A leghomogénebb elemek közé is hierarkikus fokozatokat illesztünk mesterséges eszközökkel. E tekintetben bizony nagyon messze vagyunk a külföldtől. Nem is lehet Amerika, Anglia vagy német szomszédaink példájára hivatkozni, de a mienknél kisebb nemzetek is, a „Brödrafolken“ (a skandináv testvérm nemzetek) népei is mennyire átértették e jelszó fontosságát és mennyivel inkább megvalósították, mint mi. Itt minden ember ember első sorban, csak azután nézik, hogy milyen ember? és a gyöngébbet, a kevésbé intelligenset nemhogy eltaszítanak maguktól, de fölemelik magukhoz és megadják neki az eszközöket az igazi műveltség elsajátításához. Ezért van ott oly nagy intelligencia, ezért becsületesebbek munkásabbak és boldogabbak az ottani emberek. Az igaz, hogy ezen eszméket ott már az iskolákban szívják magukba, míg nálunk, nem egyszer az ellenkezőre lehetne rámutatni.

Nem, demokraták nem vagyunk s tán még kevésbé szolgáljuk a nemzeti eszmét, bár néha mellünket verve mondjuk, hogy sovinizta magyarok vagyunk. Valóban nem vagyunk sovinizták, sőt nem is tudjuk igazán, mi a sovinizmus. Néze-

tünk szerint a sovinizmus, mint a nemzeti eszme tulhajtása nem is lehet helyes. Annál kevésbé, mert minden, úgy a nemzeti eszme sem örök érvényű. Nem is e mellett törünk lándzsát, csak azon szinte büns könnyelműség ellen szólunk, melylyel nyelvünk és önmagunk irányában vagyunk éppen ma, mikor a nemzeti eszme zenitjén tündökölt.

A nemzetiségi eszme nem egyedül és kizárólag az egynyelvűség eszméje. Ez fejezi ki a nemzet egész törekvését, vágyait, reményeit. Az arra vezető eszközökben lehet eltérés, de maguk a törekvések, vágyak, remények egyek és azonosak. De mi előbb tartozunk valamely fajhoz, felekezethez, előbb valamely gazdasági érdekesoporthoz és sok más egyébhez és csak azután vagyunk a magyar nemzet tagjai, a magyar állam polgárai.

Az eszmék fejlődésének története igazolja, hogy voltak idők, mikor más eszmék (vallás, születés, stb.) voltak főbenjáró fontosságúak, de a társadalmi analízis azt is igazolja, hogy ma az iménti értelemben vett nemzetiségi eszme viszi a vezérszerepet és ennek zászlója alá nekünk is sorakozunk. Ismét a kis skandináv népekre mutatván tanuljuk meg ezektől, mit tesz a nemzeti eszmét mindenek fölé helyezni. Vannak ott is kisebb jelszavak, amelyek a népesség egy-egy részét vonják magukhoz, melyek gyakran ellentétesek és viszályokat idéznek elő, de mikor nagy nemzeti és állami érdekekről van

szó, mikor a külföld felé, vagy ellen kell fordulni, az a dán első sorban dán, a norvég norvég, a svéd mindenekelőtt svéd, mindegyik társadalom mint egységes tábor jelentkezik.

És ilyenek mi nem vagyunk. Nem sajátunk, nem vált még vérünkkel az a két esze, mely máig a világot irányítja. S amit tenni eddig a magunk hasznára elmulasztottuk, azt most kötelességünk pótolni. Az elmúlt napok epizódjai után mint a nagy nemzetek nemzettörzsei szerepelünk ezentúl. Ezért hát nekünk is magunkévá kell tennünk azokat az eszmeáramlatokat, melyek a nagyobb, műveltebb nemzeteket irányítják és az új eszmék elfogadásában és áthasonításában most immár velük kell lépést tartanunk.

Fővárosi levél.

(Lehűtött nagyizolás. — A lappangó nyomorúság. — Az üres színházak. — Rendjelek. — Láng Lajos ő kegyelmessége és király ő felsége. — A kedvelt újságírók. — Majláth püspök és Türr tábornok.)

Budapest, okt. 9.

A nagyizolást, a mi most a német császár látogatása óta véghez ment, aminek az lehetne a címe: „Magyarország a nagyhatalom”, — kissé megcsökkenti az, hogy nagyon szegények vagyunk. Remélhetőleg nem tart sokáig, egy-két esztendő alatt majd csak kiheverjük, de egyelőre nagyon nyomasztó, szinte lesújtó az, hogy az idej rosz termést minő keservesen érzi meg minden ember. Külsőleg az utcán, a lakosságon, a lapokban ez persze nem látszik meg, de ezer jelenség van rá, amely egészen kétségtelessé teszi. Ha az idő lusta, akkor a fogatok csakugy száguldanak az Andrassy-uton mint máskor; a kirakatok sugárzanak a fénytől és

Kr. e. 1600 évvel a mi hasábjainkról fogja kiollózni adatait. Különbben bizz az én jövőlátásomban, mert abban eddig nem csalatkoztál.

— Nem bánom. De felelőssé tesznek a következményekért. Ovadékul minden esetre letéteményezed baltádat.

Simson némi habozás után elfogadta a feltetelt s más nap, bár a Sarkvidéki Közlöny hatszor annyi példányban jelent meg mint rendesen, mégis kevésnek bizonyult, mert kelendőségét, az abban foglalt távirat kimondhatatlan mérvben felfokozta. A közel és távol vidék alar-mirozva volt. Az emberek kedélyén legyőzhetlen izgatottság vett erőt. Egész nap lehetett fejvesztett csoportokat látni az utcákon, tereken, mindenki kezében a S. K. utolsó száma, a mivel hadonázva lázasan tanácskozott szomszédjával, ismerőssel, ismeretlennel. A mint két ember találkozott, elég volt reá mutatni a kezükben tartott hirtlap egy cikkére, hogy egymás nyakába boruljanak, mintha édes testvérek volnának, kiknek egyikét most vinnék az akasztófára.

A szerkesztő és Simson behuzódtak a szerkesztőségbe és onnan gyönyörködtek a hatáson, a mit a közlemény okozott.

A szerkesztő elégedetten dörzsölte kezét. Simson félreértette a mozdulatát és szólt:

— Beh kár, hogy a tüzesinálás még nines feltalálva, főzhetnénk magunknak

egy kis herbatheát. Én is fázom és náthát kaptam, a mint a kéziratához való botokat vagdosztam az erdőben.

— No lásd, azért jobb maradipártinak lenni. Az soha sem kap náthát. (Mert köténye hátul lévén, arra ülhet.)

— Mit gondolsz. átveszik a közleményt a többi lapok?

— Már nem lesz reá idejük.

— Hogy-hogy? Oly hirtelen....?

— Olvasd el figyelmesen a cikket. Megitélheted.

— Igazad van! Olvassuk el. **Távirat. Szenzációs hírek!! A vízözön!!** Illetékes forrásból nyert tudósítás folytán jelenthetjük, hogy az első és általános vízözön a legközelebbi időben bekövetkezik. Ez lesz azon vízözön, mely Mózes öt könyvében meg fog iratni s melyet minden nép megemleget. Ez a vízözön el fogja pusztítani az egész emberiséget s kihál minden, ami él.

A rémitő katastropha okául, az eziránt megkérdezett tudósok, a hány van, annyiféleképen nyilatkoztak. De azt hisszük az eltérést személyes gyűlölködésre lehet visszavezetni. A valódi ok a következő. A földkéreg folytonos és egyenlőtlen emelkedése és süppedése folytán a földgömb egyensúlya megingott s a föld tengelye megváltozott. E tengelyelhajlás uérve még meg nem állapítható, de nem vélünk tévedni, ha 23 és fél foknyira tesszük azt. A tengelynek ezen

megváltozása folytán az északi víztömegek megindultak s előbb el fogják seperni az egész világot, azután megnyugszanak a déli félgömbön.

Mint hírlik, az „Araratvölgyi Értesítő” szerkesztője, Noah ur, nagyszabásu vállalatot indított meg, melynek célja, elegendő számu mentőeszközökről gondoskodni. Am tegye. De mi kétségbe vonjuk a sikert. S ha meg is marad az emberiség színe-java, nem fog otthonára lelmi, mert víz lesz a mi most virágzó róna és sivataggá válnak a tengerfenékek. Ha a megindult rettentő víztömeg leérkezik, (erre nézve külön rovatot tartunk nyitva, de a szíves olvasó maga is fogja tapasztalni) akkor a hullámok elborítandják a Skandináv heglánczot, eltemetik az Elborus orrát, felhágnak az Ararat bérezeire s magukkal ragadják a Gaurisankar jégmorenait. Ha pedig lecsillapulnak a világotrontó habok, akkor Európa és Azsia egy iszonyu síksággal bővül ki, a Habeti fensík egy egész világrészszel gazdagodik meg, a himalayai beltenger eltűnik s alóla egy rengeteg heglánczolat bukkan elő, a Cordillerák hosszú szigetlánczolata mellé pedig a fél nyugoti félgömböt elfoglaló szárazföld sorakozik. Ellenben elvész a föld színéről Oceania (Atlantis), csak zátonyokban jelölve a helyet, hol egykor havasai emelkedtek, Auszália egy kis szigetté törpül s a Csendes tenger elnyeli a déli félgömb minden szárazát, hogy az új nemzedék csak legmagasabb

a tolongó sokaság egyformán vidám és zajos. De az üzletek hihetetlenül pangának, a vendéglők konganak, az idegenforgalom megcsappant, az élet meg rémségesen megdrágult.

A napokban egy kereskedő, a kit megkérdeztem, hogy mi a baja, mert meglátszott rajta, hogy nagyon rossz kedvé, így válaszolt:

— Rettenő idők járnak uram! Tegnap összesen 4 frt 50 krt vettem be, egy nyitott üzletben, amelynek a házbére 1800 forint.

— Máskor mennyi az átlagos bevétele naponként?

— 40—50 forint volt tavaly ilyenkor mindennap a bevétel.

Ez az egy adat is eléggé tájékoztató. De az általános szegénységet legjobban jellemzi az, hogy még a színházak is mind tátonganak. Pedig mi „boldog pestiek”, ha már a színházba nem járunk, ugyan minek is lakunk ebben a drága, rossz szagú, egészségtelen városban? A színház az egyetlen dolog, amelylyel valamivel előbbre vagyunk a vidéknél, s most már arra se telik? Igaz, hogy hamarjába nagyon megsűrűsödött nálunk a sok színház és mindegyikbe minden este elég közönségünk talán nincs is. Csakhogy mostanában egyiknek sincsen közönsége! Salvini tegnap kongó üres ház előtt játszott, a Nemzetiben alig volt közönség, a többiek nézőterét megtöltötték valahogy potyajegyekkel, — szegény Porzsolt barátom a legrosszabb időben kezdi el az ő népszínházi direktorságát.

Pedig a színház az, ami iránt a közönség mindig érdeklődött. Most is egész furesa volt megfigyelni, hogy mennyi féle hirt terjesztettek a Crampton mesterről, a Nemzeti tegnapi újdonságáról. „Biztos bukás”, — mondták eleinte. „Sok népség van benne”, — mondogatták utóbb. „Kedves dolog”, — concedálták lassankint, s ma úgy döntöttek fölötté, hogy „Egyike a legbájosabb daraboknak”.

Bizony, a színházra igen nagy szükségünk van, mert sok vigasztalást ad az meg nekünk, az élet nyomoruságai közepette.

Persze, itt-ott kell egy kis rendjel

is, vagy másfele kitüntetés, némelyeknek, ámbár én nem tudom minek.

A legutóbbi kitüntetések közül azonban kétségkívül legérdekesebb a Láng Lajosé, aki úgy lett kegyelmes ur, titkos tanácsos, hogy nagyon is nyilvánosan adott tanácsot és a kitüntetésre egyáltalán nem áhitozott.

Egyszerűen mondott egy szép, okos beszámolót Nagybányán, elmondva, hogy a mostani, szörnyen zilált viszonyok között mit kellene az osztrákoknak tenniük, hogy egy kissé kiláboljanak a bajból. A beszéd megjelent a lapokban, — de csak kevesen olvasták el, ezek között persze első sorban a király. (A király ugyanis a legszorgalmasabb újságolvasó, azért is szeretnek bennünket az udvarnál olyan nagyon.)

Néhány nap múlva, amikor a német császár is itt volt, nagy estélyt tartottak az udvarnál. A király a tömeg közepette meglátta Lángot, egyenest hozzá ment és a legszívélyesebb hangon, jó sokáig beszélgetett vele. Azután odafordult a mögötte menő Szőgyény berlini nagykövetséghez és többek hallatára így szólt hozzá:

— Ösmeri ezt az embert?

— Hogyne, feleli! Láng Lajos, a képviselőház alelnöke.

— Igen, mond a király, a legokosabb emberek egyike!

No, egy ilyen okos ember csak megérdemli azt a kis titulust! (Tudvalevő, hogy a mikor alelnök lett, lemondott a dinamit társaságnál viselt igazgató tagsági állásáról, ami úgy tízezer forint volt évente. Erre mondta valaki a házban a titkos tanácsosságra: „Titel ohne dynamittel!”)

És a mi fő, Láng Lajos is újságíró. Legalább sokáig az volt, és dolgozott is sokat, mint az Ellenőr, és utóbb mint a Nemzet szerkesztője. Igaz, hogy előbb — poéta volt. Sőt még előbb tudós. Mint tudós részt vett Büchner híres művének, az „Erő és anyag” lefordításában, mint poéta pedig darabot is írt, versezett, melyet az akkor még kezdő Jászai Marival a főszerepben, elő is adtak a régi budai színházban, melynek az a dagályos jelszó volt a homlokára írva: „Hazafiság a nemzetiségnek!”

Azóta lett aztán egyetemi tanár, képviselő, alelnök és kegyelmes ur. De megmaradt annak a mi mindig volt: Kedves, mély kedélyű, vidám fiatal embernek, a ki esevegésben rendkívül vidám, zongorázásban művész, gondolkodásában egyenes és nemes és szorgalomban törhetetlen. Azonkívül pedig olyan takaros, daliás fiatal ember, hogy akár mikor elmehetne egy kicsit korhelykedni az ő fiával, pedig az már huszárhadnagy.

Különben pedig esik az eső szakadatlan és az osztrákok a mi nagy győnyörűségünkre tovább is falják egymást. Nálunk itthon, a politikában meglehetősen széles honol, sőt azt lehetne mondani, hogy ha egyéb bajaink nem volnának, politikai szempontból nagyon meglehetősen az állapottal elégedve.

Csak Majláth, az erdélyi püspök, az ő hihetetlen, naiv és fanatikus túlzásaival csinál olykor egy-egy kis galibát, a mi azonban valószínűleg nem fog sokáig tartani, mihelyt maga is belátja, hogy konoklyt hint, és okvetlenül gyűlölséget arat. Csak az a kérdés, hogy mikor látja be, és hogy ez a belátása mennyibe fog kerülni az erdélyi állapotoknak.

És Majláthról szólva meg nem állhatom, hogy egy kis indiskréciót el ne kövessék, — előre is bocsánatot kérve az illetőktől.

A napokban Türr tábornok egy jó barátjánál volt látogatóban, a mikor benyit hozzája egy erdélyi jó barátja. A házi gazda bemutatja őket egymásnak: „Kiss György Erdélyből, — Türr tábornok”. Az óriási természetű hősnök szinte megroggyant a térde a meglepetéstől: hogy im, egyszerre szemközt látja a népdalok hőst, Kossuth, Garibaldi, Viktor Emánuel jó barátját. Ez istenkedik persze nagyon, hogy ő ettől a találkozástól milyen boldog. Türr tudakozódik az erdélyi állapotok felől: Olyan összetartók, kitarítók, vitézek-e még most is, mint hajdan, Bem alatt, meg utóbb a Bach korszak alatt? Kiss uram váltig erősítgeti, hogy az erdélyi magyarság mint a vas, olyan tömör, hazafias és erős együtt.

— És ezt most mind megrontja az a gyerek — Majláth!

bérczeiről akad reá, nevezvén azt Polynéziának.

(Legyen szives már áttérni Trilbyre! A szerk.)

De ez még nem minden. A tengerek helyváltozásával kapcsolatban a melegáramok is más irányba tereltetnek s ennélfogva a déli jéghegyek felvándorolnak az északi sarkra, jégmezőikkel a megélhetésre alkalmatlanná hűtvén a környéket embernek s állatnak egyaránt.

Flora és Fauna megváltozik. Kivész a barlangi medve s a barlangi oroszlán, eltűnik az Equus antiquus, ritkaság számba kerül az ősbölgény, jégbe fagy az elephas primigenus, csak elszórt csontjai maradnak meg a rémitő írlandi jávorszarvasnak s a polus köré menekül az iram. Hire is alig marad az ursus priscusnak, nem lesz többé barlangi hyéna, az őslónak csak korcsa marad meg, a torkos faló, a szőrös szarvorrú, az őstulok elpusztul a földről. A rhinocerosnak három faja s az elefántok két faja teljesen elvész, csak csenevész utódai maradnak meg egy egy korlátolt kis területen...

A szerkesztő egy gondolattól megkapatva hirtelen felugrott:

— Mit bánom én, hogy mi marad meg, ha én belefulok a vízbe!

— Az ám! Erre nem gondoltam. No de mindegy!

— Jó lenne Noah urral...

— Arra már nincs idő. Az Arequipa observatorium jelenti, hogy a chilli partokat már mosta a víz.

— Ugy hát végünk van.

(A végér járunk; hol marad Trilby? a szerk.)

— Testi életünk elveszett — de szellemünk, dicsőségünk, a journalistika prestige-e élni fog, mert ha támad is utánunk egy új nemzedék, az anthropophag lesz, a mely gyanuval bennünket illet, kores lesz, ideges és érzékeny, gyáva és tehetetlen, hirlapja hazuságokkal telve, kicsinyes érdekek szolgálatában elaljasulva revolverből lövöldözött, semmitmondó hírekkel teletömve — de ily közleményt, a minőt mai számunk ad — csak évmilliók után tud talán felhajsolni!

Észak felől nagyot villant a láthatár. Azután úgy tetszett, mintha a napfény folyton erősödnék. Pedig csak a tenger visszfénye volt az, a tengeré, melynek megduzzadt hullámai összeolvadtak a felhők habjaival és vakító ragyogással halad tova rohanásában, megsemmisülést hozva magával. A fényt nyomban követte a hang, az itéletnap rettentő harsogása. Belejátszott abba a föld remegése s a levegő érczes csattogása. Egy rémületes, összezuzó hangzavar indult meg, máris elnyomva az emberiség halálordítását.

Simson ihlett arcczal tekintett a közelgő végzetre.

— Ott jön! Én hívtam! Ölj meg!

S a vész jött. Kiszámíthatatlan erejű rohanása előtt ellapult a bércz és meghasadt a föld mélye, lángtengert okádvá megtámadójára. A két halálos ellenség

kelt végtusára. Tűz és víz! Melyik győz? Egyik sem, megsemmisült mindkettő. Izzó pára tölti be a levegőt, mely miriárd tűzkigyókat hajít ki a világűrbe. A megdermedt rémület elhallgattatá az emberordítást, csak a föld jajgatott és Simson feleselt:

— „Siess, siess! Diadalmamat hozod.”

De reádördült a felelet, az enyészetnek most hangosan beszélő szava:

— Diadal csak engem illet! Eltaposlak téged s híredet. Mert az én hatalmam is véges, de akkor is teremtek új esudát, mely feledésbe veszti híredet.

— Ily esudát soha!

— Nagyobbat magamnál, mert nem rettegés, de lelkesedés fog nyomában járni. Nevet teremtek, melynek hallatára, megdobbban szive Nyugat és Keletnek. Csodát teremtek, melyet ünnepel az embereknek másfélmilliárdnyi száma.

— Alleluja nevemnek!

— Te vakmerő nem ismersz még sem reája? Egy nő lesz az, ki megjelen tinektek és hódolat és imádat kél nyomában. Nem ismersz rá? Hát megnyitom szemed!

Simson felordított.

— Trilby!

Felette elrohantak az Észak megindult vizei, végigvágatva a másik Polusig s onnan ismét vissza és ismét vissza, míg eltaposva volt minden a mi él...

Drumár.

Türr István mondta: egy egész világ tapasztalata gyűlt meg az ő vihar edzette fejében, nem mondta ok nélkül, nem mondta légyen hiába!

Adorján Sándor.

A Hortobágy jobb jövedelmeztetése.

— A „Magyarország“ véleménye. —

Debreczen városából igen érdekes hír érkezett minapában. Nem valami nagy sikasztás, se nem valami szenzációs szerelmi dráma, azért csak néhány sorban emlékeztek meg róla a lapok. A hír arról szólt, hogy a Hortobágyot fölosztják. — Így kezdi a Magyarország mai vezércikkét, amelyet maga a duna tiszaközi származású szerkesztő Holló Lajos írt erről az igazán nagy horderejű tárgyról. Igaza van Holló Lajosnak, hogy a lapok igen kurtán bántak el a hírrel, — bár — tudjuk, hogy itteni levelezőjük elég bő tudósításban közölte velök.

A „Magyarország“ a kultura terjedése szempontjából foglalkozik e kérdéssel s a legmelegebben üdvözli e mozgalmat, amely korszakos ujitást jelent az alföldi városok nagy kiterjedésű pusztáinak jobb értékesítésében, megdöntvén a „törzsökös gazdák“, a „szakértők“ és a „doctrinairek“ kifogásait.

Ez érdekes ezikkből átvesszük a következőket:

„A sok pusztító háboru után csak lassankint telnek meg a kiirtott, elhagyatott helyek újabb dolgos, munkás néppel. A folyamatot évtizedről-évtizedre pontosan figyelemmel lehet kísérni. Először a nagyobb földmivelő-városok népesednek mesésen és hihetetlenül. Debreczen, Hódmező-Vásárhely, — Czegléd, Keckemét, Félegyháza, maga Szeged is. Azután mennek ki a rajok. A nagy városok körül sűrű tanyák, szállások, majd faluk keletkeznek. Az elhagyatott puszták egymásután fölosztás alá kerülnek, először a közelebb fekvők, későbbben a távolibbak. — Így foglalja vissza a magyar kultura lassankint a maga helyét.

A természetes proceszus azonban nem megy mindenütt akadálytalanul. Ott, a hol maguk a birtokosok a közös legelők tulajdonosai, ott a dolog még csak megy valahogyan. Ott csak az egyes nagyobb, jobbmodu gazdák az akadékok, akik sok helyen bizony nagyon ki tudják használni a „közös“ vagyont a saját céljaikra. De a közbirtokosságoknál lassankint mégis csak érvényesül a józan fölfogás és a közös területek fölosztatnak s egyeni birtokba mennek át.

De a hol a város tulajdonosa a mért-földekre terjedő pusztáknak, ott már azután ember legyen ám a talpán, a ki a fölosztást valami uton-módon keresztülvizsi.

Először is előállnak a „törzsökös gazdák“, a kik a földeket a maguk és ivadékaik számára örökre lekötötteknek tartják és a fölosztástól irtóznak, mert mert akkor „zsidókékre“ megy a birtok.

Azután előálltak a „szakértők“, a kik kimutatják, hogy azok a földek csak legelőnek valók, hogy az egész vidék gazdálkodás tönkremegy, a marhatenyésztésre pedig egyenesen halálos csapás vár a fölosztás által.

Azután előállnak a „doctrinairek“, a kik a községi törzsvagyon elidegeníté-

sének elvből — „nem barátja.“ Mert a pénz elmegy, a bírok pedig megmarad.

Igy van azután, hogy a város körül a birtokba vett földek ára holdankint fölmegegy 4—500 frtra, sok helyen 6—700 frtra is, mert nincs a lakosságnak elég földje a terjeszkedésre. A város lakosai kénytelenek messzeföldekre elmenni, venni, bérelni másutt; pedig ott van a városnak 30—40.000 holdja, a mi nem hoz átlag holdankint 1—2 frtot, de azért a város böles vezetői — ne adj Isten — hogy a földek egyeni tulajdonba bocsátásáról okos módon gondoskodnának.

Azért vesszük örvendetesen hírül, hogy Debreczen város okos és hazafias képviselőtestülete a jeget megtörte. Elhatározta, hogy a város óriási nagy közös pusztáját, a Hortobágyot fölosztja.*) Természetesen nem ingyen, hanem a városra és a lakosságra egyaránt hasznos módon. Az eddig ott fölmerült módozatok azonban nem a legszerencsésebbek. Beszélnek örök-bérletekről és farmrendszerről; szerintem egyik sem helyes formula.

A nagy cél elérésére csak két ut vezet: az örök tulajdonba eladás és a közönséges bérlet. Mind a kettő parallel kell, hogy egymás mellett foganatba vételessék. Nagyobb és kisebb parcellákat kell kijelölni, hogy minden rendű és módu ember illő áron földhöz juthasson. A fölosztást pedig fokozatosan kell keresztülvinni, egyelőre talán a birtok egyharmadát, vagy felét, amennyi a közönség felvevési képessége és azután később kell ismét új területeket a városnak kezéből kibocsátani. Végre is a városnak, ha járadék-papírokban, vagy záloglevelekben áll a pénze, éppen olyan biztosan van elhelyezve, mintha földben állna. Hozni pedig éppen 3—4-szer annyit hoz, mint a legelő.

De mit nyer a nép, a lakosság és mit nyer közvetve maga a város is? A lakosság száma hihetetlen gyorsasággal emelkedik; a vagyonosodás, a jólét nagy dimenziókat ölt. Még maga a sokat feltett jószágtenyésztés is csak ezen az uton emelkedik, mert a rideg jószág sem minőségben, sem szaporodásban nem ér föl a jóltáplált, istálózott fajjózággal.

A Hortobágy fölosztása tehát a kultura terjedését jelenti az országban, és csak sajnáljuk, hogy Szegedről és az ország más nagy városaiból hasonló hírek nem érkeznek.“

Egy adófizető polgár.

avagy

egy divány meg egy fül tragédiája.

Én csak háromféle kötelezettséget ismerlek:

1. Kártyaadóságot; ezt 24 óra alatt muszáj fizetni.
2. Katonakötelezettséget; ennek 21 éves korunkban kell megfelelni.
3. Házbérfizetést; ezt minden negyedévben kellene leróni.

Ezenkívül sem égen, sem földön más számbavehető komoly kötelezettséget lehet nekem nem képzelek. Legalább tizennégy esztendei iskolabajáramom alatt másféle tekinteteket respektálni nem tanultam.

*) No még attól messze állunk. Csak a kérdés tanulmányozását rendelte el.

Szerk.

S itt tűnik ki, mennyire eltér az elmélet a való élet gyakorlati törvényeitől!

Egész sereg kiadás és két sereg hitelező rohanja meg fizetésemet, a mint azt kézhez veszem.

Szabó, mészáros, esernyős, kávé, almáskofa, fakereskedő, tejesasszony, víz-hordó, haláros, fűszerkereskedő, bankház, osztálysorsjeggy főügynök, könyvkolporteur még csak hagyján, de ott van még a cipőszámola, a mit a korán beállt esőzés tesz indokolttá, a keztyűs, a kit az asszony küld a nyakamra, a gukkeres, a ki a megnyitott szini évad alkalmából vál aktuálissá s az üveges, a kihez kedves leánykám jóvoltából van szerencsém.

Egyszer csak kopogtat valaki. Na ez már csak pénzt hozhat, mert tölem ugyan pénzt nem visz el.

Csakugyan jön az adóvégrehajtó.

— Katonaadó! — na arra reá érünk — mondja az asszony.

— Dehogy érünk rá! Hisz ez megelőz minden váltókeresetet és sommás eljárást!

— Nahát én meg paradicsomot akarok befőzni.

— Száz szónak is egy a vége, van még öt forintunk, azt befizetem, nehogy elvigyék a diványt.

Nagy sirás után kézhez kapom az öt forintot.

— De el ne kártyázd fiam! eseng az asszony.

— Világért sem édes lelkem! Ma már későn van ugyan, de magamnál tartom a pénzt, holnap befizetem.

De ember tervez, Isten és rendőrkapitányság végez.

Este elmegyek színházba s az a szerencsétlen és nem eléggé büntethető végzetes eszmém támad, hogy jobb kezemmel mellényzsebembe nyultam. Ezen, az erkölcsi és jogi törvényekbe, — nem különben rendőrfőkapitánysági szabályrendeletbe ütköző súlyos cselekményemért azonnal meg kellett bűnhődnöm. Ott termett a rendőrbiztos és azon ezim alatt, hogy *dohányzom*, vasra akart veretni. Hiába kértem, hogy számítsa be enyhítő körülmény gyanánt, miszerint mellényzsebemben rendszerint nem tartok égő szivart, — a rendőrség, hivatkozván arra, hogy három hó óta egyetlen tettest sem tudott elfogni s a statisztikában kell, hogy legalább egy kihágás szerepeljen, — a hozzá tartozó merénylővel együtt: kivágta mellényzsebemet és személynazonosságom igazolásául bevonta bal fülemet.

Másnap aztán, a helyett, hogy az adóhivatalba mentem volna fizetni, el kellett mennem a rendőrségre s az adóra való 5 frtot felajánlottam beeses fülemért. A rendőrség kegyes volt a cserét elfogadni, még 50 krt vissza is kaptam, mert szakértői becslés alapján fülemért csak négy frt 50 kr. ellenérték fogadtatt el.

Most már aztán elmondhatom: Fülem, fülem! téged megmentettelek, de a divány, az elveszett!

Tycho.

S z i n h á z.

* Péntek előadás. Eddig a péntek estét népelőadások céljaira tartották fen, aminek különösen a debreczeni művelődésre szorult népre nézve nagyon is értelme volt. A vasárnapi délutáni előadások pótolják ezt a szükségét, így hát a péntek estét, — a melyet a fővárosban is bemutatókra szoktak felhasználni, lehet most már másképp értékesíteni. Komjáthy igazgató eziránt, valamint a vasárnap délutáni leszállított helyáru előadások iránt kérényezett is már a városi tanácsnál, de eddig még nem kapta meg az engedélyt, mert azóta a színházbizottság még nem tárgyalta a beadványt. Az igazgató azon-

ban sz
emelte
frtról
délutá
totta
volt n
„Gyir
szebb
hogy
is. Bé
hez s
mindig
keblél
érzelm
serede
iránt
midőn
a föld
min. C
neki l
mutat
fölték
történ
tánk
főszér
is vál
élveze

meg
szend
hagy
legtek
hány
közön
tak d
zünk
„Vasg
mutat
szerep

11-én
drámá
ros. C
okt. 1
zat. S
A gá
ban,
nagy
repek
git (I
(Bess
láczy)
(Pate
törtöl
From
Pénte
A ké
urak
ánya
sikert
repsz
(ezim
— Ló
Mario
— V
— Bé
bérlet
kék
17-én
Tünd
helyá

L
esetleg
K
vállal
oldalá

órako
Lajos
az isp
predik
K ová

ban számítva az engedély elnyerésére fel-emelte az 5. és 6. ik padsor helyárait 1 frtról 1 frt 20 kr-ra, hirdeti a vasárnap délutáni előadást és rendes helyáron tartotta a tegnapi pénteki előadást. — Nem volt nagy közönség, dacára a gyönyörű „*Gyimesi vadvirág*”-nak, amely a mindig szebb összjátékban csakugyan megérdemli, hogy mindenki megnézzé még többször is. *Békassy*, a ki remek hangjával szívhöz szólóan énekel dalait, ugyan még mindig nem fejezi ki játékában a keblében folyton dúló vihart, váltakozó érzelmeket és többet gunyos, mint elke-seredett. *Komjáthy* pedig, a kinek egyébiránt több jelenése igen szép, akkor, a midőn Magdolna Gyurival tánczol, lenéz a földre és gondolkodik a jó Isten tudja min. Csak a végszóra veszi észre, hogy neki közbe kell rohanni, a helyett, hogy mutatná arc- és szemjátékával a szunyadó féltékenységet felbredését, a táncz közben történi fokozódását és végül a csók foly-tán képzelt beigazolását. De hát ez a két főszereplő talán majd ezeken a hibákon is változtat, a mikor aztán a szép darab élvezete tökéletes lesz.

M.—

* **Fáy Flóra első fellépte.** Jó hír előzi meg Fáy Flórát, a szintársulat új drámai szendéjét. A fiatal művésznek csak most hagyta el a színi képezdét, mely benne legtehetségesebb növendékét bírta. Valahányszor csak nyilvános vizsgán a fővárosi közönség előtt játszott, a lapok telve voltak dicséretével. Nagy érdeklődéssel nézünk tehát az ő fellépte elé hétfőn, a „*Vasgyáros*” Clairejében, a mikor megmutathatja, hogy alkalmas arra a fontos szerepkörre, amelyre szerződött van.

* **A jövő heti műsor.** Hétfőn, okt. 11-én Fáy Flóra ujonnan szerződött drámai szende első felléptéül: A *vasgyáros*. Ohnet hírneves színműve. Kedden okt. 12-én: A *sabinnők elrablása*. Bohózat. Szerdán, 13-án ujdonságul, először: A *gárdisták*. Eredeti vigjáték 4 felvonásban, írta Ujváry Béla, a nemzeti színház nagy sikerű műsordarabja; a főbb szerepeket Kiss Irén (Gracéné), Halmi Margit (Ida), Szabó Irma (Teréz), Komjáthy (Bessenyei), Tanay (Czirják), Vidor (Naláczy), Penyeri (Gróf Greim), Szentes (Pater), Bartha (örmeister) játsszák. Csütörtökön, okt. 14-én új betanulással: ifj. Fromont és id. Risler, francia színmű. Pénteken, okt. 15-én ujdonságul, először: A *kék asszony*. Varneynek a „*Tiszturak urak a zárdában*” és „*Fanchon asszony leánya*” szerzőjének a népszínházban nagy sikert aratott operettje, a következő szereposztással. Báró — Sziklay, Bároné (ezimszerep) — F. Kállay L., Pigeonné — Locsarekné, Teréz — Serfőző Zseni, Mariolle — Szabó Irma, esendőrkapitány — Vidor, Cantalek — Püspöky, Pierre — Békési, stb. (Rendes helyárok, páros bérletszűnet.) Szombaton, okt. 16-án: A *kék asszony*, másodsor. Vasárnap okt. 17-én délután, félhelyarakkal: *Árgyil és Tündér Ilona*, tündérrege. Este rendes helyárrakkal, harmadszor: A *kék asszony*.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

— **Isteniltiszteletok.** Holnap d. e. 9 órákor az ev. ref. kistemplomban *Bélteky* Lajos, az új templomban *Dicsőfi* József, az ispotály templomban *Mitrovics* Gyula predikál. A r. kath. templomban 9 órákor *Kovács* Márk misézik és tart szent be-

szédet. Az ág. ev. templomban d. e. 10 órákor *Materny* Lajos tart isteni tiszteltet. 11 órákor az egyháztanács ülést tart. Tárnya s. lelkész-hitoktató alkalmazása.

— **Presbíter választás előtt.** Az ev. ref. presbíterium az ev. ref. hívekhez a következő felhívást intézi: A folyó 1897. év végén, decz. 27 és 28. napjain az egyházi törvény 24 § a értelmében az ev. ref. egyház főgondnokának, a presbíterium negyedrésznének, az egyházi tagok negyedrésznének újrválasztása fog eszközöltetni. E választás alkalmával szavazati jogával élhet egyházunknak „minden önálló, apai vagy gyámi hatalom alatt nem lévő — habár az apával közös háztartásban élő, de egyházi közterhet viselő, 24 évet betöltött, vngy nagykorusított férfitagja, valamint özvegy, vagy tétjelen nő, továbbá vegyes házasságban élő ev. ref. hitű nők is, kik az előző évekről rendes egyházi és közalapi tartozásaikat a választást egy hónappal előzőleg lerótták, ha az egyházi hatóság által egyházi vétség miatt fegyelmi uton szavazati joguk elvesztésével büntetve ninesenek”. (195. §.) A presbíterium tehát úgy intézkedett, hogy a választó egyháztagnak névjegyzéke ez évi nov. 30-án d. u. 5 óráig elkészítessék és ebbe mindazok az egyháztagnak bevétessenek, kik 1896. évi decz. 31-ig fennállott egyházi adó és közalapi tartozásaikat ez évi nov. 27-ig lefizetik, vagy már lefizették és a kik erre az évre vétettek fel adózó egyháztagnokká. Miről ev. ref. egyházunk tagjai azzal a megjegyzéssel értesítettek, hogy a választók névjegyzéke ez évi decz. 1—10 napjain az egyházi számvevő hivatalos helyiségében közszemlére tétetik ki, hol azt bárki megtekintheti s ellene ez idő alatt akár szó-akár írásban felszólamlással élhet. Az egyháztanács.

— **Új árvaatya.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Horváth* János görögny-szent-imrei állami elemi tanítót a debreczeni országos tanítói árvaházhoz árvaatyává nevezte ki.

— **Tanácsülés.** A tanács ma rendkívüli ülést tartott, a melyen számos többé kevésbé fontos folyó ügyet intéztek el. *Veesev* Imrét megbízták, hogy tegyen előterjesztést a szervezeti szabályzat értelmében beadandó főszámvevői jelentés tárgyában, mely szerint minden negyed évben jelentés adandó be arról, hogy a tanács a kiutalványozásnál tullepte-e vagy nem a költségvetés keretét.

— **A polgári kör** holnap d. u. egynegyed 4 órákor rendkívüli közgyűlést tart elnök választás ügyében.

— **Szenzációs fordulat a Sóvágó bűnperében.** Még emlékeznek olvasóink arra, hogy az 1895. évi november 6-dikán Mártonfalván elkövetett vakmerő rablási ügyben a debreczeni királyi törvényszék a híres rablóvezért vaksi Sóvágó Jánost bűnösnek találta és hét évi fegyházra, a kir. tábla pedig 9 évi fegyházra ítélte. Védője dr. *Kardos* Samu azonban nem nyugodott meg ezen ítéletekben, hanem appellált a Curia-ra és ivekre terjedő felebezésében igyekezett kimutatni, hogy a tettések nem Sóvágó és társai, hanem mások voltak. És a m. kir. Curia mind-ezekben elfogadta a védőnek álláspontját. Sóvágót a vád alól teljesen felmentette és azonnali szabadlábra helyezését rendelte el. Ismeretes, hogy Sóvágó volt vádolva *Dogály*, büdszentmihályi földbirtokos meggyilkolásával, amiért annak idejében a

nyiregyházi kir. törvényszék halálra ítélte. A kir. tábla ezt az ítéletet helybenhagyta, de a kir. curia Sóvágót akkor is teljesen felmentette. Sóvágó már haza is, ment Bősörményben lakó szüleiehez.

— **Zug a vihar.** Hogy háborog-e a Balaton azt nem tudom, azon egyszerű okból, mert jó egy ködöbásnyira esik innét. Én pedig olyan ember vagyok, aki azért hogy ezt megtudjam, nem adok ki negyven krajczárt egy sürgönyre. De itt nálunk, Debreczenben kellemetlen hűvös, szeles, hideg, esős idők járnak; borongó fellegektől sötétek a legszebb, legfényesebb lakások. Hát még mily sötétek lehetnek az apró ablakos csicsogói házikók szobácskái, a pince lakások és a gyümölcs, kávé, perez arúsító bódék. Ezekben magyarázgatják manapság, hogy miért is van ez a zordon zivataros időjárás. Egyes öreg asszonyok rémes meséi után az éjféli órákban látnak a kéményen soprán kinyargaló boszorkányokat. Fehér pelében majd minden kofa ablakán zörgetett e napok éjjelein a kísértet és alig van élő lény, akit a Csicsogón, Homok-utcán, Csapó-kertben meg ne nyomott volna Tóti Dorka az elmúlt éjjeleken. És tetszik tudni miért? Mert az a hír volt elterjedve, hogy most akasztják a hódmező-vásárhelyi méregkeverő asszonyokat. A mi sajnos, nem igaz. Mert: a h.-m.-vásárhelyi méregkeverők monstre-bünpöre csak a napokban kerül fel a szegedi törvényszéktől a kir. táblára. A pöriratok 2800 oldalra terjednek s dr. *Czukur* Ignác bíró, referens már beterjesztette az összes aktákat báró *Konradscheim* Oszkárhoz, a törvényszék helyettes elnökéhez.

— **Árverés a vasutnál.** A helybeli kellemetes állomás főnök értesítette lapunkat, hogy rettenetes árverést fog tartani, a gavallérok által a vasuti kocsikban felejtett valódi férfiruhák, botok, esernyők és táskákra, a hölgyek által otthagytott szerelmes levelek, turnürök és czopfokra, bájos kis kalucsnikra, a jogászok által odarejtett szabó, suszter és kávéházi kontókra, a hamis kártyások által eldobott blattokra és a kalauzok gorombaságaira, tavalyi narancshéjak és legjobb minőségű bagódarabokra, ezen árverés, — most már beszéljünk komolyan, f. hó 14-én délelőtt 9 órákor fog megtartatni a helybeli szegényalap javára.

x **A gyermekbetegségek keletkezésének meg-gátlása** abban rejlik, hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességet kifejítő szervezettel bírjon, mely a baj csiráját fejlődni nem engedi. Különböztetve ezt célzó gyógyszerkészítmények vannak forgalomban, de általánosan tudott dolog, hogy csak egyetlen szer létezik, mely a hozzá fűzött várakozásnak minden tekintetben megfelel; s ez szer a csukamájolaj. A gyermekek a közönséges csukamájolaj bevételelől undorodnak, s ezért nagyon hízagptóló a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek sem ize, sem kellemetlen szaga nincs s gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik be. Főraktára Zoltán Béla gyógyszerárában, Budapest, V. Nagykorona-utca 23. szám, hol üvegenként 1 frtért kapható.

x **Jó forgalmu helyen egy fodrász üzlet azonnal eladó, vagy bérbe kiadó. Ozim a kiadóhivatalban.**

x **Orvosi szaklapjaink,** a „Közegészségügyi Kalauz”, az „Orvosi Hetilap”, az „Ung. Medicinische Presse”, az „Orvosi Hetiszemle” stb. terjedelmes cikkekben méltatták az Ács-féle *Cascara-sagrada* és *Vasmanganpeptonat-labdacsokat*. Az első gyomorbetegeknek, az utóbbi vérszegényeknek páratlanul álló specifikus gyógyszer lévén, mi is melegen ajánlhatjuk t. olvasóinknak és a szenvedők figyelmébe. Lapunk mai és minden vasárnapi számában ösmertetve lesznek.

x **A Dréher-féle udvarkert öttermében a színház után választékos friss vacsora.**

x Mezőgazdaság. A háziállatok fejlődése és erősödéséhez legelső kellék azoknak teljesen kielégítő egészségi állapota és ezt fenntartani e szerint a gazda legfontosabb feladata. Eszközökünk e célra vannak és évek tapasztalatai a Kwizda-féle veterinar preparatumokra utalnak bennünket, melyeket Kwizda Ferencz János es. és kir. osztrák-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett állít elő és ezek mint préservatív szerek messze az ország határán túl híresekké váltak. A kitűnő hatás, mely a Kwizda-féle restitutions-fluidnak lovak számára sajátosága (ezen szerint mint kitűnő erősítő szer is bevált) továbbá a Kwizda-féle korneuburgi marhapor, mely mint marhapor általában, úgy teheneknél a tejlőképesség fokozása céljából mindenütt legjobb sikerrel alkalmaztatik és minden a Kwizda Ferencz által előállított veterinar preparatumok a legfényesebben igazolják ezen czég világra szóló hírnevét.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Nemzeti ajándék a királynak.

Nyiregyháza, okt. 9. Szabolcs megye állandó választmánya elfogadta Mikencz János és társai azon indítványát, hogy a megye átírjon a többi törvényhatóságokhoz, hogy az egész ország úgy fejezze ki hódolatát a királynak nagylelkű tényéért, hogy minden megye egy képviselőt küld, akiket Pestvármegye képviselője vezetne a király elé. Az indítvány arra is kiterjed, hogy Szabolcs megye szólítsa fel a társörvényhatóságokat, hogy a királynak fővárosban emelendő szobrára adakozzák.

A hódoló díszmenet megörökítése.

Budapest, okt. 9. Az ezredévi ünnepségek legkimagaslóbb mozzanata volt a június 8-iki hódoló díszmenet, melynek megörökítésére négy kiváló festőművész: **Eisenhut** Ferencz, **Ujváry** Ignác, **Márk** Lajos és **Meisl** Gusztáv állott össze. Hatalmas vászonon tüntetik föl hatvan csoportban az egész díszmenetet a budai királyi várpalotától a vérmezőig, ahol a menet föloszlik. A zászlóvivő főurak, a megyei és városi bandériumok mind ott lesznek a képen, még pedig eredeti fölvételekben amelyek egy részét a művészek már elkészítették a vidéken.

Közigazdaság.

Kamarai értesítések.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter tudatja, hogy a franciaországba bevitt külföldi búzának az őrlési forgalomba való időleges vámmentes kezelése tárgyában a következők rendeltettek:

1. Az őrlésre szánt külföldi buza a gabona bevitelnek megnyitott bármely vámhivatalnál hozható be.

2. Búzának időleges vámmentes bebocsátását csak molnárok kérelmezhetik.

A beosztás mely kimutatja, hogy 100 kilogramm búzából mennyi lisztnek és korpának kell kivitetni továbbá, a többi feltételek hivatalos helyiségükben megtekinthetők.

A kassai m. kir. III-ik honvédkerületi parancsnokság közhírré teszi, miszerint az alább megnevezett állomásokon elhelyezett honvéd csapatok élelmi szükségletének beszerzése céljából a következő napokon tartatnak meg a tárgyalások: Sátoralja-Ujhelyen október 12-én, N.-Károlyban és Kassán október hó 18-án.

A nyiregyházi es. és kir. katonai élelmezési raktára tudatja, hogy a Kassán f. é. szeptember hó 30-án a csapatok élelmezésére vonatkozó hirdetményben felsorolt állomás helyekhez még a következők sorozandók Losonc Kis-Szeben, Lőcse, Gyöngyös, mely helyiségek élelmezésének biztosítása tekintetéből a tárgyalások Kassán f. hó 20-án tartatnak meg.

A m. kir. kassai III-ik honvéd kerület parancsnoksága tudatja, hogy a kerületbeli m. kir. honvéd es. kir. közös hadsereg csapatjai kenyér és zab szükségletének 1898. évre való biztosítása szempontjából f. hó 14-én Kassán f. hó 20-án pedig Nyiregyháza nyilvános tárgyalások fognak tartatni, melyre a felvételek hivatalos helyiségükben megtekinthetők.

A kassai kerülethez a következő állomások tartoznak: Eperjes, Igló, Besztercebánya, Eger, Miskolc. A nyiregyházihoz: M.-Sziget, Szatmár, Ungvár, Munkács, Nyiregyháza.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1898. évben szükséges mülhelyi fák beszerzésének céljából f. hó 15-ki lejáratával nyilvános árjelést tart.

A feltételek ajánlatokkal együtt hivatalos helyiségükben megtekinthetők.

Debreczen, 1897. okt. 5.

Kereskedelmi és iparkamara.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 8. Bérlet 5. szám.

Szombat, 1897. évi október 9-én

(páratlan bérletben):

Niobe.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Harry és A. E. Paulton. Fordította: Szomaházy István.

Holnap vasárnap 1897. évi október hó 10-én

Délután 3 órakor félhelyárakkal:

A méltóságos cizmadia.

Bohózat énekkel. Irtá Rónaszéky Gusztáv. Este 7 órakor, rendes helyárakkal, ötödször:

A gyimesi vadvirág.

Ghécsy István népszínműve.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felolós szerkesztő: Zoltai Lajos.

Üzletfelosztás

miatt november hó 1-ig a még raktáron lévő árukészletemet

jóval a beszerzési áron alól

kiárusítom.

Várady István

vaskereskedő

a Bika szállodával szemben.

Az üzlethelyiség november-től bérelhető.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékünk nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észleljük, sietünk azt legott elűntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, fűfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Ügyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség**, mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése** a mit — idejekorán használva, Egger kellemes ízű **Sodapasztilája** csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) **A tüdő, torok és mellbajok** köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű **Mellpasztilája** megóv bennünket a bajtól teljes bizalommal (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár Nádorgyógy-szertár.

(Dr. Leo Egger és Egger J.)

Budapest, Váci-körút 21. 930 0—21

Kimondhatlan széppé

teszi a gyöngéd, fehér és rózsás arozórt, ugyazintén az arozót a szeplő és bőrtisztálanság ellen megóvja, azért használjuk a

Bergmann-féle liliomtej-szappant

Bergmann és Teától Drezda és Tetschen a/E. (Védjegy Két bányász.)

Darabja 40 krajczár.

Kapható: **Dr. Rothschnek V.** gyógyszerárban és **Csanak József** fűszerüzletében.

928—30—25

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánjától.

645

1897

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közbéhidjénél megüresedett ellenőri állásra, mely állás 700 frt fizetés, természetbeni lakás 6 öl tűzifa 20 frt világítási átalány, 1 tehén, 2 sertéstartásból önk — öltésen álló javadalommal van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás oly okleveles állatorvossal fog betölteni, ki az 1888. évi VII. t.-cz. 133. §-a értelmében törvényhatósági állatorvosi minősítéssel bír.

A kinevezett ellenőr Debreczen sz. kir. város tiszti nyugdíjintézetének tagja leendő köteles évi fizetésének megfelelő szabályszerű óvadékot letenni.

Felhivatnak az ezen állásra pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi október 30-ának d. u. 5 órájáig** annyival inkább benyujtsák, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Debreczen, 1897. szeptember 21.

Gróf Dégenfeld József.

972—2—1

**SANTAL
EGGER**

hathatos szer
felülmúlja a külföldi
gyártmányokat
új és idült bajoknál
1 üveg 1 frt 50 kr.

930 0-21

INJECTIO

Hamamelis Virginica

Dr. Grobke tanártól

a legbiztosabban gyógyító külszer új
és idült folyásoknál férfiak és nőknek.

1 üveg 70 kr.

Kapható Debreczenben: Dr. Rotschnek (Arany
egyszaru), Örvényi Ottó (Angyal), Tóth Béla
(M. gyáltó), Mihálovits I. (Kigyó) urak gyógy-
szertárában.

oooooooooooooooooooooooo

Szőnyegek,

csipke- és szövet-
függönyök,

ágy- és asztalterítők,
butorszövetek, viaszos vásznak

nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai

cégnél, Debreczen, Rézsatér. 944

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Kérjük a t. olvasó e hirdeményt kivágni, eltenni
és ösm. ró. ének alkalmilag ajánlani!

Vörshégység, hidegvörűség, sápkór
ellen, továbbá kezdődő tüdővé-zuel, szóval
azon esetekben, hol a vérnek bőségesítése
és vastartalmának fokozása a főczél, ez idő
szerint a legcélszerűbb gyógyszer az:

Ács-féle (ozukr.)

Vas-mangan-peptonat-labdacs.

Előnyei abban állnak más készítmények
kel szemben, hogy legkönnyebben bevehető
s nem romlékony, mert cukorréteggel van
bevonva. Ép ezért a fogakat sem támadhatja
meg, mint a többi vaskészítmény. A gyom-
orban legkönnyebben oldódik és legkönny-
nyebben assimilálódó vegyület; ép ezért az
egyedüli vaskészítmény, mely nem okoz gyom-
mortalást, sőt az étvágyat fokozza. —
Hogy mennyire bizto. hatású, arról eléggé
tanuskodik a számtalan beérkezett köszönő
levél és úgy az orvosi mint a gyógyszerész-
szaklapok ösmertésével.

Kapható a legbb. gyógyszerárban.
Egy üveg (50 labdac) 60 kr.

Előállítás hely és szétküldési raktár egyedül:

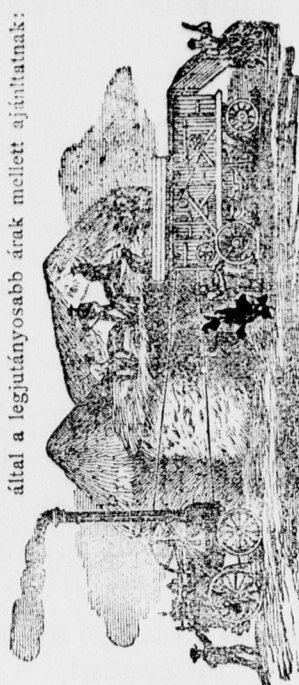
P. Ács Albert gyógyszerár Sz. Fehérvárott
(Gróf Zichy-ház)

Innen 2 frinak előzetes beküldése mel-
lett 3 üveg (legkisebb postai szállítmány)
bárhová franco szállítatik. Ez egész kura
gyermeknek, fél kura felnőtteknek — 4 frt
beküldése után 7 üveg franco. Teljes kura
felnőtteknek.

Egyedüli vaspreparátum, mely nem rontja az étvágyat s nem támadja meg a fogakat!

Orvosi szaklapok véleménye szerint: Paratlanul álló honi gyártmány!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 633. sz.
által a legújantósbab árak mellett ajánlatnak:

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szekavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egye-
temes aczélek, két- és háromva-
lós és min-
den egyéb
gazdasági
gépek.

„COLUMBIA-DRILL“
„COLUMBIA-DRILL“
Részletes árjegyzék kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Bauer és Társa cégnél Debreczenben
Képviseleti és bizományi raktár:
Nagy-Péterfia-utca 921. sz. alatt. 921-50-42

KLYTHIA- a bőr
ápolására
RIZSPOR
az arc szín finomítá-
sára és szépítésére

Legelegánsabb toilette-, táli és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.
Vegyszileg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.
Eliismerő nyilatkozatok a legjobb kö:ökből vannak minden dobozhoz csatolva

Taussig Gottlieb
cs. és kir. udvaritoilette-szappanok és illatszerek gyára Bécs
Főraktár: Bécs, I., Wollzeile Nr. 3.
Kapható Debreczenben a legtöbb illatszere- és gyógyszertár-
üzletekben és gyógyszerárakban. 923-36-28

Kedvező alkalom uri öltözetek előállításához
a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből.

RANUNKEL H. és FIA
helybeli nagykereskedő cég

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy eddigi nagyban elárúsítása mellé
uri divatszövetekben egy **detail eladási osztályt** létesített. Nagy
mennyiségben érkeztek raktárra a legjobb és legelegánsabb őszi és téli gya-
pju divatszövetek **angol, francia és belföldi** gyártmányok. Fenti cég-
nek a nagy forgalom lévén célja, az árakat a legminimálisabb haszonra szál-
litotta le, oly annyira, hogy ma a nála vett szövetből a legjobb és legelegán-
sabb uri ruhadarabokat is, feltűnő olcsó árért lehet előállítani.

A n. é. közönség kényelmére léte-itett ily berendezést szives figyelmébe
és pártfogásába ajánlja a 926-26-16

RANUNKEL H. és FIA
posztó- és kézműáru nagykereskedő cég
Debreczen főtéri áruháza 1711.

Tessék kísérletet tenni
a legújabb és legcélszerűbb tisztításnak való czikkel, fekete és színes cipőknek ugymint bőrárak
minden minőségben.

Tannerin
Tanner F. és Társától, Frauenfeld

Ad a bőrnek ánom tükürfényét. Egyszeri rákenés több napra elegendő.
Vizhatlan és hajlékony. A mellett mindig fényes lábbeli.
Nem fest nedvességben. Használatban nagyon sikeres és takarékos.
Nem piszkolja a kezét és ruhát. Főitlen előnyben van az össze eddigi fény-
mázaknál.

Finom fémdobozokban 3 féle nagyságban	darabonként	1 sz.	2 sz.	1/2 Ko.
		20	30	50 kr

965 Kapható a főraktárban:

FREUND F. és TÁRSA Bécs II. Negerlegasse 6.
és az összes szakba vágó üzletekben.
Elárúsítóknak magas kamat. Jutalmazó ozikk.

Kicsinyben, egyes öltönyökre való eladási osztály.

Rendkívül érdekes nyilatkozatokat kaptunk az „Asbest“-talpbélés hasznosságáról az ország minden részéből. Bizonyára érdekelné fogja önt, ha mutatónak közlünk néhányat:

Tisztelt Doctor ur!

Az asbest betétű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájdalom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17-én
tisztelő híve

Uekerle Sándor.

Högyes orvos-tudor urnak Budapesten.

„Dr. ur szabadalmát képező Asbest talpbetétekkel, úgy könnyű nyári, mint vadász cipőimet ellátván, a használat alatt tapasztalt előnyöket: kellemes puha járás, úgy nagobb járásnál a lábnak a horzsolástól megóvása, mint két-égtelen eredményeket, doktor urnak tudomása a hozni részemről szíves kötelességernek tartom.

Rónay János, orsz. képviselő.

Edvi Illés Károly jogtudós, a kiváló publicista, a következőket írja:

„Az Asbest-czipőtalpak nagyszerűen beválnak egész családomnál, a kitűnő gyártmányt a legmelegebben ajánlhatom.“

Szombathelyi Antal koltai földbirtokos a többek közt a következőket írja:

„Vadászat alkalmával használtam az Asbest talpbélést; a járás könnyebb és kellemesebb volt, mert lábam nem csuszott ide-oda.“

Kossa Dezső siklósi ügyvéd.

„A ki egyszer Asbest talpbététet használt, soha többé nem fogja azt nélkülözhetni. Meggyőződéseim, hogy a ki ad a kényelmes láb- belire, az Asbest talpbélést fog viselni.“

Végh Árpád m. kir. posta- és táviró fő- tiszt Zágrábban ezeket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Korszakos megbecsülhetlen találmányának teljes elismeréssel kell adóznom akkor, midőn visszagondolok azon időre, midőn lábamon bőrkeményedés, gyakori lábizzadás igen kellemetlenül, mondhatni az idegességig zseniroztak. Azon négy év óta azonban, hogy Asbest talpbélésű cipőket viselek, sem a lábtól gyakori meggitülés, sem semmi lábbajok, melyek előbb a cipőktől eredtek, nem kinőznek, de kalocsnit sem kell hordanom, mert új feltalálmányú Asbest talpbélésű cipőit teljesen viselhetem. Teljes elismeréssel és hálával vagyok hazafiúi tisztelettel.

Zágráb, 1897. aug. 29.

Érdekes a következő levél is:

Tisztelt uram!

„A megrendelt és használatba vet Asbest talpbélés nagyon jól bevált. Lábam, mely tele van tyukszemmel, teljesen nyugodt benne, mintha csak vánkosok között lenne. Kérem még számomra küldeni 1 pár ilyen talpbélést 35 cm. hosszút.“

Csik Szent-Márton, 1897. azept. 13

Dr. Molnár László, ügyvéd.

Duchon József, a szigetvári takarékpénztár igazgatója, a ki ma 81 éves aggasztán, hosszú leveléből közölnék ezt a részletet: „Czipőmet Asbesttel béleltem; két hete, hogy e czipőkben járok. Az eredmény idáig az, hogy a talpaim nem égnék oly nagyon; a láb- ikrák napenkénti daganata elmaradt.“

Dr. Hufnagel János zavarai (Pozsonymegye) orvos szöszert a következőket írja: „Zavar Nagyszombattól 7—8 kilométernyire fekszik. Ezt az utat nem egyszer megvettem már gyalog, de soha másfél óránál hamarabb, akármennyire siettem is. Mihelyt az Asbest betétes czipőm elkészült, próbagyaloglásra indultam. Vonaton bementem Nagyszombatba és haza gyalog jöttem, egész kényelmesen öt negyedóra alatt, a nélkül, hogy csak a legkisebb fáradságot is éreztem volna. A lábam könnyen izzadának indul; ez utban azonban nemcsak hogy a lábam nem izzadt, hanem mintha az egész testemben jótékony hűvösség áramlott volna szét, alulról fölfelé. Legközelebb megint tesztek rendelést.“

Valler József magyar-gorbói ev. ref. lelkész ezt írja:

„Felette sokat szenvedtem a tyukszemek miatt; csak azért a nyugodalomért, a melyben az Asbest-talp viselése óta részem van, köszönet a feltalálónak és gyártónak.“

Strassenreiter Ignác budapesti magánzó ezt írja.

„Minden öreg urnak, ki még frissen mozogni akar, becsületszóval a legmelegebben ajánlhatom üdvös találmányukat.“

Asbest-talpbélés. Csak utánvét mellett.

Felnőtteknek 35—46. számig . . . . . frt 1.—

Gyermekeknek 20—34. számig . . . . . „ —.50

Kapható az első magyar Asbest-áru gyárnál

BUDAPEST, VI. kerület, Sziv-utca 18. szám.

Minden város részére egy ismételárusító kerestetik.

Debreczenben kizárólag: Békés Lajos uri és női divat-üzletében kapható.

100,000

sorsjegy.

A m. kir. szab. Osztálysorsjáték

SORSOLÁSI TERVE

50,000

nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1897. november 11. és 12.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1897. december 10. és 11.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1898. január 4. és 5.		Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1898. január 26. és 27.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1898. február 16. és 17.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1898. márcz. 9-től ápril 6-ig.		
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szeren- csés esetben		
1 a	60000	1 a	70000	1 a	80000	1 a	90000	1 a	100000	1.000,000 Korona		
1 a	20000	1 a	25000	1 a	30000	1 a	30000	1 a	30000			
1 a	10000	1 a	10000	1 a	20000	1 a	20000	1 a	20000			
1 a	5000	1 a	5000	1 a	15000	1 a	15000	1 a	15000			
3 a	2000	3 a	3000	3 a	10000	3 a	10000	3 a	10000			
5 a	1000	5 a	2000	5 a	5000	5 a	5000	5 a	5000			
8 a	500	8 a	1000	8 a	2000	8 a	2000	8 a	2000			
30 a	300	20 a	500	10 a	1000	10 a	1000	10 a	1000			
50 a	100	60 a	300	70 a	500	70 a	500	70 a	500			
2000 a	40	3900 a	80	4900 a	130	637000	3900 a	170	663000	3900 a	200	780000
2000 nyer. Kor. 240000		4000 nyer. Kor. 477000		5000 nyer. Kor. 898000		4000 nyer. Kor. 934000		4000 nyer. Kor. 1061000				

A sorsjegyek árai:

	I. osztály	I. és II. osztály	I.—IV. osztály
1 egész	6.— frt	16.— frt	80.— frt
1 fél	3.— „	8.— „	40.— „
1 negyed	1.50 „	4.— „	20.— „
1 nyolczad	—75 „	2.— „	10.— „

Sorsjegyek kaphatók az összeg előzetes beküldése vagy utánvétet mellett

a magy. kir. szab. osztály-sorsjáték főelárusítójánál

GAEDICKE A.

BUDAPEST,
Kossuth Lajos-utca 17.

Nyeremény-jegyzéket tisztelt vevőimnek a megejtett huzás után minden felszólítás nélkül megküldöm.